

**MOŻLIWOŚCI GROMADZENIA
DANYCH PRZESTRZENNYCH
W PRAKTYCE DZIAŁANIA
ORGANÓW ADMINISTRACJI SAMORZĄDOWEJ**

**POTENTIAL TO COLLECT SPATIAL DATA
IN LOCAL AUTHORITIES PRACTISE**

Małgorzata Hanzl

Instytut Architektury i Urbanistyki Politechniki Łódzkiej

Słowa kluczowe: systemy informacji przestrzennej, planowanie przestrzenne, zagospodarowanie przestrzenne, dane przestrzenne, władze lokalne

Keywords: spatial information systems, spatial planning, spatial development, spatial data, local authorities

Wstęp

Właściwe zarządzanie i planowanie w gminie wymaga korzystania ze zbiorów danych opisujących wszystkie aspekty życia miejskiego. Ildefons Cerda – jeden z twórców podwalin współczesnej urbanistyki – opracowując w latach 1847–1857 plan rozbudowy Barcelony, zgromadził dane opisujące *m.in. długości życia ludności, wskaźniki umieralności i urodzeń, wykształcenia, rodzaju pracy, stanu dochodów osobistych, wyposażenia mieszkań, ich powierzchni, kubatury, liczby pomieszczeń, orientacji w stosunku do stron świata, stopnia i intensywności zabudowy itp., itd., wszystko – po kolei – w odniesieniu do poszczególnych działek, pierzei kwartałów, całych kwartałów, dzielnic, dystryktów, starego miasta, dzielnicy portowej i przedmieść, a następnie - m.in.: powierzchni chodników i jezdni, terenów zieleni, ogrodów etc., również w przeliczeniu na mieszkańców i na pojazdy (konne)* (Wiśniewski, 2002, s. 9). Można z dużym prawdopodobieństwem przyjąć, że pomimo dysponowania współczesną technologią, polskim miastom wciąż daleko do poziomu wiedzy, który udało mu się wtedy osiągnąć.

Urzędy miast i gmin, wydając decyzje administracyjne oraz rozpatrując wnioski ludności dotyczące różnych spraw, generują dokumentację, która stanowi bogaty zbiór danych przydatny dla właściwego zarządzania i planowania. Systemy informacji przestrzennej są niezastąpionym narzędziem dla sprawnego i pełnego wykorzystania danych gromadzonych w przewidzianych prawem rejestrach oraz przetwarzania ich do postaci informacji użytecznej przy podejmowaniu decyzji. W niniejszym artykule wykorzystano wnioski z

opracowania *e-Łódź: System Obsługi Architektonicznej i Urbanistycznej* (2006), zawierającego propozycje funkcjonowania systemu informatycznego dla obsługi Pracowni Urbanistycznej Wydziału Architektury i Urbanistyki Urzędu Miasta Łodzi – obecnie Miejskiej Pracowni Urbanistycznej – oraz wiedzę i doświadczenie autorki jako projektanta opracowań planistycznych.

Rodzaje danych

Podstawową bazę danych przestrzennych stanowi prowadzony w każdej gminie system informacji o terenie (SIT). Według definicja SIT za Międzynarodową Federacją Geodetów: *system informacji o terenie jest środkiem do podejmowania decyzji o charakterze prawnym, administracyjnym i gospodarczym oraz pomocą w planowaniu i rozwoju; składa się on z bazy danych o terenie utworzonej dla określonego obszaru oraz metod i technik systematycznego pozyskiwania, aktualizowania i udostępniania danych, a jego podstawą jest jednolity sposób identyfikacji przestrzennej, służący również do łączenia danych systemu z danymi innych systemów.* (Gaździcki, 2001, s. 55).

Podstawowy zakres danych gromadzonych na poszczególnych poziomach administracji państwowej określa Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 12 lipca 2001 roku w sprawie szczegółowych zasad i trybu założenia i prowadzenia krajowego systemu informacji o terenie (Rozporządzenie, 2001). Sposoby gromadzenia, standardy i zakres danych dla wszystkich krajów UE są przedmiotem dyrektywy INSPIRE (Dyrektywa, 2007).

Gromadzeniem danych na poziomie gminy zajmują się powiatowe lub miejskie ośrodki dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej. Obowiązkowy zakres systemu na szczeblu gminy ustalony Rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa (Rozporządzenie, 2001) zawiera: dane ewidencyjne dotyczące gruntów, budynków i lokali oraz metadane, czyli dane o sposobie i miejscu przechowywania baz danych o terenie. Oprócz danych ewidencyjnych podstawowy zakres systemu informacji o terenie zawiera (lub zawierać powinien) następujące warstwy tematyczne (Rohde, 1999): uzbrojenie – układ sieci i urządzeń, dane dotyczące odbiorców mediów; elementy wyposażenia (rodzaje nawierzchni, elementy małej architektury); sieć dróg wraz z opisem nawierzchni i klasyfikacją dróg; dane wysokościowe; obowiązujące ustalenia planu lub planów miejscowych; kataster zieleni i mapy ekologiczne; dane statystyczne; obszary lokalizacji inwestycji; dane realizacyjne – wg informacji ZUDP; dane dotyczące lokalizacji własności komunalnej; dane dotyczące opłat i podatków od nieruchomości.

Dodatkowo, oprócz obowiązkowego zakresu systemu informacji o terenie, w zależności od zakładanego sposobu wykorzystania gromadzonych danych, powinny one być uzupełniane o dalsze warstwy. Przykładowo, projekt *Systemu Informacji Przestrzennej dla miasta Poznania* uwzględnił następujące warstwy: układ sieci i urządzeń uzbrojenia, dane dotyczące odbiorców mediów; elementy wyposażenia terenu (rodzaje nawierzchni, elementy małej architektury, etc.); sieć dróg; dane wysokościowe; obowiązujące ustalenia planu lub planów miejscowych; kataster zieleni i mapy ekologiczne; dane statystyczne; obszary lokalizacji inwestycji (decyzje lokalizacyjne) – wg informacji W AiBUM; dane realizacyjne – wg informacji ZUDP; dane dotyczące lokalizacji własności komunalnej; dane dotyczące opłat i podatków od nieruchomości, wg (Rohde, 1999), (Hanzl, 2002).

Dla opracowywania planów miejscowych wymagane są: dane z rejestru gruntów; rejestr i ewidencja zabytków; dane o elementach środowiska naturalnego chronionych lub wymagających ochrony; informacje dotyczące stanu atmosfery, klimatu akustycznego; warstwy opisujące wody podziemne, gleby, świat roślinny i drzewostan, świat zwierzęcy, potencjalne źródła skażeń; infrastruktura techniczna, w tym – układ komunikacji drogowej, uzbrojenie terenu, usuwanie odpadów (Ustawa, 2003; Rozporządzenie, 2003). Dla studiów uwarunkowań niezbędna jest pełna informacja o mieście, zawierająca dane socjologiczne, ekonomiczne, przyrodnicze, historyczne, w tym dotyczące historii planowania i aktualnych procesów planistycznych, warstwy opisujące infrastrukturę oraz inne w zależności od skali opracowania i uwarunkowań lokalnych.

Dyrektywa INSPIRE określa wymagane obszary tematyczne gromadzonych danych w sposób następujący:

I: systemy odniesienia za pomocą współrzędnych, systemy siatek geograficznych, nazwy geograficzne, jednostki administracyjne, adresy, działki ewidencyjne, sieć uliczna, hydrografia, obszary chronione;

II: ukształtowanie terenu, użytkowanie terenu, ortofotomapa, geologia;

III: jednostki statystyczne, budynki, gleba, zdrowie i bezpieczeństwo ludzi, usługi użyteczności publicznej i służby państwowe, urzędnicy do monitorowania środowiska, obiekty produkcyjne i przemysłowe, obiekty rolnicze i akwakultury, demografia – rozmieszczenie ludności, gospodarowanie obszarem/strefy ograniczone/regulacyjne i jednostki sprawozdawcze, strefy zagrożenia naturalnego, warunki atmosferyczne, warunki meteorologiczno-geograficzne, warunki oceanograficzno-geograficzne, regiony morskie, regiony biogeograficzne, siedliska i obszary przyrodniczo jednorodne, rozmieszczenie gatunków, zasoby energetyczne, źródła surowców mineralnych.

Dane gromadzone w organach samorządu gminnego

Organy administracji gminnej podczas realizacji codziennych obowiązków generują olbrzymie ilości danych z różnych dziedzin. Większość tych danych może być zaliczona do danych przestrzennych, przez co rozumiemy wszelkie dane odnoszące się bezpośrednio lub pośrednio do określonego położenia lub obszaru geograficznego (Dyrektywa, 2007; Gaździcki, 2007).

Jednym z podstawowych zadań oprogramowania wykorzystywanego do wspomagania pracy urzędu jest realizacja funkcji kancelaryjnych, czyli rejestracja i przetwarzanie napływających i tworzonych dokumentów. *Zasady i tryb wykonywania czynności kancelaryjnych w urzędach gmin i związków międzygminnych* określa art. 1 ust. 1 Instrukcji kancelaryjnej dla organów gmin i związków międzygminnych przyjętej Rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 1999 w sprawie instrukcji kancelaryjnej dla organów gmin i związków międzygminnych, zm. 10 marca 2003 i 11 lipca 2006 (Rozporządzenie, 1999). W załączniku nr 4 niniejszej instrukcji zamieszczono wykaz dziedzin działania samorządu gminnego. Większość wymienionych obszarów zainteresowania władz samorządowych posługuje się informacją odnoszącą się do przestrzeni, która posiada lub może posiadać atrybuty lokalizacyjne (załącznik).

Najczęściej stosowaną formą zapisu atrybutu lokalizacji jest adres w postaci nazwy ulicy i numeru policyjnego. Systemy informacji przestrzennej umożliwiają łatwe tworzenie map tematycznych z wykorzystaniem danych georeferencyjnych w postaci punktów adresowych. Wynikowy model przestrzenny, w zależności od doboru parametrów wejściowych, może ilustrować: natężenie zjawisk i ich klasyfikację z podziałem na różne cechy, a także wzajemne relacje między obiektami – np. rejony obsługiwane przez poszczególne szkoły. Baza punktów adresowych wymaga okresowej aktualizacji. Dla wykorzystania adresu jako atrybutu lokalizacji niezbędne jest jego właściwe zapisanie w momencie wprowadzania do systemu. W tym celu wymagane jest udostępnienie w systemie obsługującym kancelarię aktualnej bazy danych adresów złożonej ze słownika ulic i odpowiadających im numerów. Niewłaściwe zapisanie tego atrybutu uniemożliwia właściwe korzystanie z danych narzucając konieczność ich przetworzenia, związanego ze znacznymi kosztami i nakładem czasu (Hanzl, 2007).

Prezentacja niektórych zjawisk przestrzennych z wykorzystaniem atrybutu adresu może być obciążona błędem. Wśród niedostatków tego rodzaju prezentacji z jakimi autorka miała okazję się spotkać są:

- przypisanie zjawiska do dużego terenu o wspólnym adresie w miejscu lokalizacji punktu adresowego podczas gdy w rzeczywistości opisywany obiekt znajduje się od niego z znacznej odległości, np. decyzja lokalizacyjna dla nowego obiektu budowlanego w głębi posesji – punkt który ją pokazuje znajduje się przy ulicy,
- trudność lokalizacji obiektów o znacznych gabarytach, np. inwestycji liniowych (drogi, infrastruktura komunalna) lub powierzchniowych (lasy, obiekty o znacznych gabarytach),
- przypisanie zjawiska do adresu zameldowania użytkownika podczas gdy w rzeczywistości obiekt zlokalizowany jest gdzie indziej – tego rodzaju problemy często występują podczas tworzenia map użytkowania np. sieci infrastruktury miejskich: gazu, co, itd.,
- zmiany zachodzące w bazie danych adresów.

Oprócz zapisu lokalizacji w postaci adresu dostępne są również inne możliwości, bazujące na wykorzystaniu danych georeferencyjnych. Często wykorzystywaną metodą jest przypisanie lokalizacji do działek ewidencyjnych. Metoda ta bywa trudna do dalszego przetwarzania ze względu na zmiany ewidencji i związaną z tym konieczność jej ciągłej aktualizacji. Zapis zbioru wskazań w postaci numerów działek, których one dotyczą na ogół jest trudny do odtworzenia w późniejszym okresie gdy ewidencja ulega zmianom. Dla uzyskania niezbędnej precyzji tej formy zapisu konieczne byłoby przetworzenie zbioru wskazań do formy graficznej w momencie wprowadzania dokumentu do systemu i przechowywanie rekordów w postaci obiektów graficznych. Takie przetworzenie może być realizowane przez użytkownika, automatycznie przez system lub przez system z dodatkową kontrolą użytkownika.

Dla niektórych typów danych – przykładowo dotyczących nieruchomości, zabytków, lokali komunalnych, itd. – optymalne jest powiązanie ich z bazą danych budynków. W tym i w innych przypadkach wykorzystywania danych referencyjnych przechowywanych w miejskich i gminnych SIT optymalne dla zdefiniowania zbioru obiektów opisywanych daną cechą jest wskazanie ich na mapie i następnie agregacja zbioru wskazań do nowej warstwy tematycznej. W przypadku niektórych spraw – przykładowo wydawania decyzji lokalizacyjnych – obiekty geometryczne nie są jeszcze ostatecznie zdefiniowane – zachodzi wtedy potrzeba zapisu wskazań w sposób przybliżony. Zadanie to może być zrealizowane poprzez naniesienie

obiekty o gabarytach i kształcie zbliżonym do docelowego jednak pozbawionego właściwego naniesieniem ZUDP stopnia szczegółowości. Określenie obecnego zagospodarowania terenu wymaga wyodrębnienia na rysunku najmniejszych jednostek morfologicznych o jednorodnej strukturze przestrzennej. Bazą dla takiego podziału jest rysunek działek ewidencyjnych.

Dla generowania map tematycznych wykorzystywane jest ponadto tworzenie modeli przestrzennych na podstawie podstawowych jednostek podziału miasta. Do tych jednostek zaliczamy: pomocnicze jednostki samorządowe, okręgi wyborcze, rejony i obwody spisowe, parafie, kwartały, obwody rolnicze, jednostki urbanistyczne, obręby geodezyjne. Ten sposób prezentacji wykorzystywany jest przede wszystkim dla danych o charakterze statystycznym. Dobór agregacji uzależniony jest od charakterystyki danych oraz odżądanego celu tworzenia modelu. Dane statystyczne są agregowane dla różnych jednostek podziału miasta. Sposób prezentacji uzależniony jest od przyjętego podziału oraz metody klasyfikacji.

W wykazie rzeczowym załączonym do Instrukcji kancelaryjnej można wyodrębnić kilka grup zagadnień szczegółowych. Stosując podejście heurystyczne możemy przyjąć jako kryterium klasyfikacji możliwość geoodniesienia danych oraz ich przydatność dla analiz przestrzennych. Przy takim założeniu grupy zagadnień opisujących funkcjonowanie samego urzędu możemy pominąć lub potraktować jako uzupełniające. Do tej grupy zaliczać się będą sprawy kadrowe, organizacyjne, pracownicze oraz finansowe – nie związane z miastem. Wśród pozostałych danych najważniejszą grupę stanowią te związane z zarządzaniem i planowaniem na poziomie gminnym. Stanowią one przedmiot działania Wydziałów: Urbanistyki i Architektury, Inwestycji, Budynków i Lokali, Ochrony Środowiska, Geodezji. Szczegółowe nazewnictwo ulega zmianom w zależności od urzędu. W wykazie rzeczowym (załącznik) są to zagadnienia opatrzone numerami głównymi: **5** *drogownictwo*, **6** *rolnictwo, leśnictwo, gospodarka wodna, przemysł, usługi, handel* oraz **7** *gospodarka komunalna, mieszkaniowa, lokalowa, przestrzenna, budownictwo, urbanistyka, architektura, geologia, ochrona środowiska*.

Potrzeba zapisu danych przestrzennych generowanych przez powyższe jednostki organizacyjne wydaje się być oczywista i nie wymaga dodatkowego uzasadnienia. Na ogół jest realizowana przez Wydziały lub zainteresowane osoby w formie dokumentacji projektowej, w tym również z wykorzystaniem oprogramowania GIS i CAD, co pozwala na wymianę danych i ich dalsze wykorzystanie. Stosowane procedury powinny precyzować możliwość wymiany danych w formie elektronicznej. Obecnie wprowadzanie obiektu budowlanego do SIT realizowane jest w ramach procedury pozwolenia na budowę (ZUDP). Wydział Urbanistyki i Architektury wydaje ponadto szereg grup decyzji odnotowywanych zgodnie z wymogami ustawowymi w obowiązkowych rejestrach. Są to:

- Rejestr decyzji o warunkach zabudowy,
- Rejestr decyzji o ustaleniu inwestycji celu publicznego,
- Rejestr wniosków o wydanie pozwolenia na budowę,
- Rejestr decyzji pozwolenia na budowę i rozbiórkę,
- Rejestr wniosków osób prywatnych o wprowadzenie zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy składane poza procedurą sporządzania lub zmian studium,
- Rejestr wniosków osób prywatnych do projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy składanych w ramach procedury,
- Rejestr wniosków instytucji o wprowadzenie zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy składane poza procedurą sporządzania lub zmian studium,

- Rejestr wniosków instytucji do projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy składane w ramach procedury,
- Rejestr uzgodnień i opinii instytucji opiniujących i uzgadniających,
- Rejestr uwag do projektu studium,
- Rejestr wniosków osób prywatnych o wprowadzenie zmian w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego składanych poza procedurą sporządzania lub zmian planu,
- Rejestr wniosków osób prywatnych do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego składanych w ramach procedury,
- Rejestr wniosków instytucji o wprowadzenie zmian w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego składanych poza procedurą sporządzania lub zmian planu,
- Rejestr wniosków instytucji do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego składanych w ramach procedury,
- Rejestr uzgodnień i opinii instytucji opiniujących i uzgadniających,
- Rejestr uwag do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Wszystkie te dane zaliczają się do danych przestrzennych. Doprowadzenie ich do postaci danych przestrzennych w momencie odnotowywania decyzji w systemie kancelaryjnym usprawniłoby dalsze ich opracowywanie.

Ważną grupę zagadnień stanowią ponadto sprawy, które można ogólnie określić jako społeczne: ochrona zdrowia, oświata i wychowanie, pomoc społeczna, bezpieczeństwo – w wykazie rzeczowym (załącznik) dziedziny o numerach głównych **4 kultura, sport, turystyka, oświata, 5 sprawy obywatelskie, urzędy stanu cywilnego, sprawy wojskowe, obrona cywilna, straż pożarna, komunikacja, łączność** – z wyłączeniem drogownictwa, **8 zdrowie, pomoc społeczna, osoby niepełnosprawne 9 zatrudnienie i sprawy socjalne**. Wykorzystanie tych danych równoległe z danymi ewidencji ludności stwarza możliwość uzyskania pełnego obrazu społeczności lokalnej, np. mapy szkół wraz z rejonem obsługiwanym, mapy rejonów zamieszkiwanych przez osoby korzystające z pomocy społecznej, itd. Znajomość tego rodzaju zjawisk jest szczególnie ważna dla opracowań o charakterze programowym, mających za zadanie wyznaczenie kierunków rozwoju przy założeniu odległego horyzontu czasowego. Do tej grupy opracowań należą studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin. Dla lokalizacji wymienionych powyżej zagadnień w większości przypadków wystarczy wprowadzenie atrybutu adresu. Jest to uzasadnione również względami praktycznymi – ten sposób wprowadzania danych jest stosunkowo łatwy do wdrożenia w oprogramowaniu obsługującym kancelarię.

Możliwości wprowadzania danych przez użytkownika/petenta

W przypadku wdrażania w jednostce organizacyjnej samorządu gminy systemu obsługi internetowej interesantów – tzw. e-urzędu możliwe staje się inicjowanie sprawy przez użytkownika końcowego. W takim przypadku po stronie osoby zainteresowanej znajdzie się wymóg wprowadzenia danych lokalizacyjnych sprawy. Takie rozwiązanie mogłoby przyczynić się do wyeliminowania ewentualnych pomyłek, ze względu na zaangażowanie interesanta w rozwiązanie sprawy.

Podczas realizacji opracowania *e-Łódź: System Obsługi Architektonicznej i Urbanistycznej* (2006) ustalono, że są następujące możliwości realizacji takiej funkcjonalności oprogramowania e-urzędu:

- podanie adresu posesji,
- wskazanie działki ewidencyjnej (zapis obiektu geometrycznego),
- wskazanie punktu (zapis współrzędnych).

Rysunek przedstawia propozycję formularza wprowadzania sprawy do systemu e-Łódź. Dodatkowo przydatne jest uzupełnienie wskazania lokalizacji za pomocą skanu mapy zasadniczej/ewidencyjnej z naniesioną lokalizacją obiektu.

Osoba składająca wniosek (dane osobowe, adres)	<input type="text"/>
Określenie terenu, którego dotyczy wniosek w sposób umożliwiający jego jednoznaczna identyfikację :	<input type="text"/>
1) adres	<input type="text"/>
2) nr ewidencji posesji	<input type="text"/>
3) załącznik graficzny (zeskanowana mapka)	Plik załącznika
4) wskazanie na mapie poprzez umieszczenie znacznika w obrębie wybranej posesji, wybranych posesji	
Treść wniosku:	<input type="text"/>
	Podpis <input type="text"/>

Rysunek. Formularz wprowadzania sprawy do systemu e-Łódź – propozycja

Wnioski i uwagi końcowe

Postuluje się uzupełnienie przepisów regulujących pracę administracji lokalnej (Ustawa o samorządzie gminnym, Instrukcja kancelaryjna dla organów gmin i związków międzygminnych) o wymóg wprowadzania do systemu kancelaryjnego atrybutów umożliwiających geolokalizację danych przestrzennych. Możliwość wglądu do rejestrów decyzji w formie danych przestrzennych, ich katalogowanie oraz bieżąca obróbka usprawniłoby w znacznym stopniu zarządzanie w gminie oraz ułatwiłoby działania jednostki zajmującej się planowaniem przestrzennym.

Równie istotne dla realizacji powyższych postulatów jest zapewnienie wymiany danych pomiędzy jednostkami organizacyjnymi urzędu, w tym również zewnętrznymi jednostkami budżetowymi samorządu oraz innymi podmiotami realizującymi zadania publiczne. Niniejsze postulaty są zbieżne z wymogami dyrektywy INSPIRE.

Literatura

- Dyrektywa 2007/2/WE Parlamentu Europejskiego i Rady Europy z 14 marca 2007 ustanawiająca Infrastrukturę Informacji Przestrzennej we Wspólnocie Europejskiej (INSPIRE). Dziennik Urzędowy UE 108/1 z 25 kwietnia 2007.
- e-Łódź: System Obsługi Architektonicznej i Urbanistycznej. Wydział Urbanistyki i Architektury UMŁ, Materiały Oddziału Pracownia Urbanistyczna, opracowanie Hanzl M., luty 2006.
- Gaździcki J., 2001: Leksykon Geomatyczny. PTIP, Warszawa.
- Gaździcki J., 2007: Problematyka transpozycji dyrektywy INSPIRE do prawa polskiego. XXXVI Zjazd Delegatów Stowarzyszenia Geodetów Polskich, Łódź.
- Hanzl M., 2002: Systemy Informacji o mieście w zastosowaniu dla celów planowania przestrzennego. [W:] Gaździcki J., Musiał E. (red.), XII Konferencja Naukowo-Techniczna, PTIP, Warszawa.
- Hanzl M., 2007: Monitoring procesów zagospodarowania przestrzennego na poziomie gminnym z zastosowaniem technologii SIP. *Roczniki Geomatyki*, t. V, z. 4, PTIP, Warszawa, s. 17-23.
- Rohde L., 1999: Historia powstania oraz ogólna koncepcja SIP Miasta Poznania. [W:] Zagadnienia związane z tworzeniem Systemu Informacji Przestrzennej dla Miasta Poznania, praca zbiorowa, Poznań.
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Dz.U. 2003 nr 164 poz. 1587.
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 12 lipca 2001 w sprawie szczegółowych zasad i trybu założenia i prowadzenia krajowego systemu informacji o terenie. Dz.U. 2001, Nr 80, poz. 866.
- Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 1999 w sprawie instrukcji kancelaryjnej dla organów gmin i związków międzygminnych ze zmianami.
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Dz.U. 2003 Nr 80 poz. 717.
- Wiśniewski M., 2002: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Łodzi. Tom I, Część ogólna – problemy oraz podstawy merytoryczne.

Źródło aktów prawnych

Internetowy System Informacji Prawnej, <http://isip.sejm.gov.pl/>

Abstract

Spatial data themes of INSPIRE Directive and Polish legal regulations concerning the local authorities documents were compared, as well as the requirements concerning spatial data for spatial management and planning. Methods and possibilities to provide everyday office documents registration with appropriate localization attributes are considered. Possibilities to introduce localization data at the user's level using the web system are also discussed. The paper uses the experiences of e-Lodz System for Architectural and Urban Planning (2006), allowing to formulate conclusions and suggestions for legal regulations and for implementation of such systems.

dr inż. arch. Małgorzata Hanzl
mhanzl@p.lodz.pl
tel. +48 42 631 35 40
mhanzl@mojemiesto.org.pl
www.mojemiesto.org.pl

Załącznik

Wykaz obszarów samorządu gminnego, w ramach których wytwarzane są dane mogące posiadać odniesienie przestrzenne, które mogą być gromadzone w gminnym systemie informacji przestrzennej

Wykorzystano Jednolity rzeczowy wykaz akt dla organów gmin i związków międzygminnych wg Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 1999 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej dla organów gmin i związków międzygminnych, zm. 10 marca 2003 r. i 11 lipca 2006 r.; zał. 4.

Zastosowano oznaczenia:

INSPIRE – dziedziny dla których wymóg informacji przestrzennej zapisany jest w dyrektywie INSPIRE,
3D – dziedziny które mogą posiadać odniesienie przestrzenne.

Poniższa klasyfikacja jest propozycją autorską i powinna być przedmiotem dalszych analiz i dyskusji

0 ZARZĄDZANIE

00 Organy jednoosobowe i kolegialne

000 Przepisy prawne dotyczące organów jednoosobowych i kolegialnych	
001 Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej – wybory Prezydenta RP	3D
002 Sejm i Senat Rzeczypospolitej Polskiej	3D
003 Referenda	3D
004 Organy samorządu terytorialnego	3D
005 Działalność organów gminy	3D
006 Komisje i zespoły organów gminy	3D
007 Zjazdy, narady, konferencje	3D

01 Organizacja

010 Przepisy prawne dotyczące organizacji i zarządzania	
011 Organizacja urzędu gminy	
012 Organizacja jednostek pomocniczych i podległych	3D
013 Organizacja innych jednostek organizacyjnych	3D
014 Akty normatywne	
015 Akty normatywne organów gminy oraz realizacja uchwał i zarządzeń	
016 Akty normatywne innych, gminnych jednostek organizacyjnych	
017 Prace naukowo-badawcze	
018 Metody pracy	

02 Prognozowanie, planowanie, sprawozdawczość i statystyka

020 Metodyka i organizacja prognozowania, planowania i sprawozdawczości statystycznej		3D
021 Planowanie i sprawozdawczość	INSPIRE	3D
022 Statystyka i analizy		3D
023 Meldunki i raporty sytuacyjne		3D

03 Informatyka

030 Projektowanie i koordynowanie systemów i programów		3D
031 Tworzenie i eksploatacja baz danych	INSPIRE	3D
032 Elektroniczne archiwizowanie danych na nośnikach informatycznych		

04 Podział terytorialny

040 Ustalanie nazw miejscowości i obiektów fizjograficznych	INSPIRE	3D
041 Podział terytorialny, zmiany granic administracyjnych	INSPIRE	3D

05 Obsługa prawna, skargi i wnioski

050 Przepisy prawne dotyczące obsługi prawnej oraz skarg i wniosków	
051 Prowadzenie spraw cywilnych	
052 Prowadzenie spraw karnych	
053 Opiniowanie projektów aktów prawnych	
054 Opinie prawne	
055 Interpretacje prawne i spory kompetencyjne	
056 Skargi i wnioski	3D

06 Wydawnictwa i publikacje, popularyzacja

060 Przepisy prawne dotyczące wydawnictw i publikacji	
061 Wydawnictwa	
062 Dzienniki, czasopisma, ogłoszenia, wywiady	
063 Kroniki i monografie	
064 Wystawy, pokazy, imprezy	3D

07 Współdziałanie, kontakty

070 Współdziałanie z organami władzy państwowej	3D
071 Współdziałanie z jednostkami samorządu terytorialnego i innymi instytucjami	3D
072 Kontakty zagraniczne	3D

08 Biurowość, archiwum, biblioteka

080 Przepisy prawne dotyczące biurowości, archiwów zakładowych, bibliotek	
081 Instrukcje, rejestry, regulaminy	
082 Archiwum zakładowe	
083 Biblioteka urzędowa	
084 Organizacja i stosowanie nowoczesnej techniki pracy biurowej	
085 Formularze i druki	
086 Godła i herby, pieczęcie, tablice urzędowe	
087 Opłaty pocztowe, telefoniczne	

09 Nadzór, kontrole, badania

090 Zasady i tryb postępowania w sprawach nadzoru, kontroli i badań	
091 Kontrole, inspekcje, lustracje	3D
092 Badania	3D
093 Uczestnictwo w obcych kontrolach i badaniach	3D

1 KADRY**10 Ogólne zasady pracy i płac, ewidencja osobowa**

100 Zbiór przepisów prawnych dotyczących pracy i płac oraz spraw osobowych	
101 Ogólne zasady pracy i płacy	
102 Ewidencja osobowa, legitymacje, zaświadczenia	
103 Sprawy pracownicze	3D

11 Zatrudnienie i wynagradzanie

110 Przepisy prawne dotyczące zatrudniania i wynagradzania	
111 Zatrudnianie i zwalnianie pracowników własnego urzędu	
112 Nagradzanie i awansowanie pracowników własnego urzędu	
113 Zatrudnianie, nagradzanie i awansowanie kierowników gminnych jednostek organizacyjnych	
114 Opiniowanie pracowników	
115 Odznaczenia państwowe i resortowe	
116 Prace dodatkowe pracowników	

12 Szkolenie pracowników	
120 Przepisy prawne dotyczące szkolenia pracowników	
121 Ośrodki doskonalenia kadr pracowniczych	
122 Formy i metody szkolenia	
123 Uczestnicy szkolenia	
13 Dyscyplina pracy, urlopy, kary	
130 Przepisy prawne dotyczące dyscypliny pracy, urlopów, karania pracowników	
131 Dyscyplina pracy	
132 Urlopy pracownicze	
133 Kary porządkowe i dyscyplinarne	
134 Postępowanie dyscyplinarne	
14 Sprawy socjalno-bytowe	
140 Przepisy prawne dotyczące spraw socjalno-bytowych pracowników	
141 Mieszkania, działki, dojazdy	3D
142 Opieka zdrowotna	3D
143 Wypoczynek pracowników i ich rodzin	3D
144 Sport, oświata, kultura	3D
15 Emerytury, renty, ubezpieczenia	
150 Przepisy prawne emerytalno-rentowe i ubezpieczeniowe	3D
151 Emerytury i renty	3D
152 Ubezpieczenia społeczne	3D
16 Bezpieczeństwo i higiena pracy	
160 Przepisy prawne dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy	
161 Stan bezpieczeństwa i higieny pracy	
162 Środki ochronne	
163 Wypadki przy pracy, choroby zawodowe	3D
2 ŚRODKI RZECZOWE	
20 Administracja nieruchomościami	
200 Podstawowe zasady gospodarowania nieruchomościami	3D
201 Administrowanie nieruchomościami	3D
202 Ochrona obiektów i mienia	3D
21 Gospodarka środkami ruchomymi	
210 Zaopatrzenie w materiały i pomoce biurowe	
211 Meble i sprzęt biurowy	
212 Maszyny i urządzenia	
213 Gospodarka materiałowa i narzędziowa; ;	
214 Inwentaryzacja	3D
22 Inwestycje i remonty budowlane	
220 Przepisy prawne dotyczące inwestycji i remontów	
221 Przygotowanie inwestycji i remontów	3D
222 Inwestycje budowlane	3D
223 Remonty	3D
23 Transport własny	
230 Przepisy prawne dotyczące transportu własnego	
231 Zakupy i ewidencja środków transportu	3D

232 Eksploatacja środków transportu	3D
233 Warsztaty, garaże, myjnie	3D
234 Ubezpieczenia samochodu	
3 BUDŻET, PODATKI, RACHUNKOWOŚĆ	
30 Planowanie i wykonanie budżetu	
300 Przepisy prawne dotyczące planowania budżetowego	
301 Budżet gminy	
302 Realizacja budżetu gminy	
303 Gospodarka pozabudżetowa	
304 Finansowanie inwestycji i remontów	3D
305 Fundusze specjalne i celowe, środki specjalne, pożyczki	3D
31 Podatki i opłaty	
310 Zobowiązania podatkowe	3D
311 Akta podatkowo-wymiarowe	3D
312 Opłaty	3D
313 Egzekucja należności pieniężnych z tytułu podatków i opłat	3D
32 Dochody inne	
320 Dochody z majątku gminy	3D
321 Odsetki	
33 Rachunkowość, księgowość, obsługa kasowa	
330 Przepisy prawne dotyczące rachunkowości, księgowości i obsługi kasowej	
331 Plan kont	
332 Księgowość	
333 Płace	
334 Rozliczenia, diety, ubezpieczenia	
335 Obsługa kasowa	
336 Nadzór głównego księgowego	
34 Zamówienia publiczne	
340 Rejestr zamówień publicznych	
341 Dokumentacja zamówień publicznych	
342 Umowy zawarte w wyniku postępowania w trybie zamówień publicznych	
4 KULTURA, SPORT, TURYSTYKA, OŚWIATA	
40 Upowszechnianie kultury	
400 Przepisy prawne dotyczące upowszechniania kultury	
401 Organizacja i programy upowszechniania kultury	3D
402 Stowarzyszenia kulturalne, twórcy	3D
403 Organizacja imprez kulturalnych	3D
404 Ochrona dóbr kultury, zabytki nieruchome	3D
405 Zabytki archeologiczne	3D
406 Zabytki ruchome	3D
41 Sport, kultura fizyczna	
410 Przepisy prawne dotyczące sportu i kultury fizycznej	
411 Kierunki i programy rozwoju kultury fizycznej i sportu oraz sprawozdania z ich realizacji	3D
412 Wychowanie fizyczne i sport masowy	3D
413 Obiekty sportowe i rekreacyjne	3D

42 Turystyka i wypoczynek

420 Przepisy prawne dotyczące turystyki i wypoczynku		
421 Kierunki i programy rozwoju turystyki i wypoczynku na terenie gminy		3D
422 Zagospodarowanie turystyczno-wypoczynkowe	INSPIRE	3D

43 Oświata

430 Przepisy prawne dotyczące oświaty		
431 System oświaty publicznej		3D
432 Niepubliczne szkoły i placówki oświatowe		3D
433 Baza lokalowa, sprzęt		3D

5 SPRAWY OBYWATELSKIE, URZĘDY STANU CYWILNEGO, SPRAWY WOJSKOWE, OBRONA CYWILNA, STRAŻ POŻARNA, KOMUNIKACJA, DROGOWNICTWO, ŁĄCZNOŚĆ**50 Sprawy obywatelskie i społeczne**

500 Przepisy prawne dotyczące spraw obywatelskich i społecznych		
501 Stowarzyszenia		3D
502 Sprawy społeczne		3D
503 Obywatelstwo		3D

51 Ewidencja ludności, dowody osobiste, urzędy stanu cywilnego

510 Przepisy prawne dotyczące ewidencji ludności, dowodów osobistych i urzędów stanu cywilnego		
511 Ewidencja ludności	INSPIRE	3D
512 Dowody osobiste		3D
513 Urzędy stanu cywilnego		3D
514 Wydawanie odpisów i zaświadczeń z ksiąg s.c.		3D
515 Wpisywanie zagranicznych aktów s.c., odtwarzanie treści aktów s.c., statystyka		3D

52 Sprawy wojskowe, bezpieczeństwo i porządek publiczny, ochrona informacji niejawnych

520 Przepisy prawne dotyczące spraw wojskowych, bezpieczeństwa i porządku		
521 Sprawy wojskowe		3D
522 Bezpieczeństwo i porządek publiczny, ochrona informacji niejawnych		3D
523 Straż gminna (miejska)		3D
524 Ochrona danych osobowych		

53 Sprawy obrony, obrona cywilna

530 Przepisy prawne dotyczące spraw obronnych i obrony cywilnej		
531 Terenowe komitety obrony		3D
532 Obrona cywilna		3D
533 Szkolenie obronne i ćwiczenia		3D
534 Ochrona zakładów pracy i obiektów użyteczności publicznej		3D
535 Świadczenia na rzecz obronności		3D

54 Ochrona przeciwpożarowa, straże pożarne i inne jednostki ochrony przeciwpożarowej oraz podmioty ratownicze

540 Przepisy prawne dotyczące ochrony przeciwpożarowej, jednostek ochrony przeciwpożarowej oraz systemu ratowniczo-gaśniczego		3D
541 Sieć straży pożarnych, innych jednostek ochrony przeciwpożarowej i podmiotów ratowniczych oraz ich organizacja		3D
542 Działalność jednostek ochrony przeciwpożarowej i innych podmiotów ratowniczych		3D

543 Wyposażenie straży pożarnych	3D
544 Profilaktyka przeciwpożarowa	3D
55 Komunikacja, drogownictwo, transport	
550 Przepisy prawne dotyczące komunikacji, drogownictwa, transportu	3D
551 Bezpieczeństwo ruchu drogowego	3D
552 Ewidencja i rejestracja pojazdów	3D
553 Uprawnienia do kierowania pojazdami	3D
554 Gospodarka i zarządzanie drogami	INSPIRE 3D
555 System komunikacyjny	INSPIRE 3D
56 Łączność	
560 Przepisy prawne dotyczące łączności	3D
561 Zaopatrzenie w sprzęt do łączności	3D
562 Organizacja łączności alarmowej	3D
6 ROLNICTWO, LEŚNICTWO, GOSPODARKA WODNA, PRZEMYSŁ, USŁUGI, HANDEL	
60 Gospodarka rolna, weterynaria	
600 Przepisy prawne dotyczące rolnictwa i weterynarii	3D
601 Obrót nieruchomościami rolnymi	INSPIRE 3D
602 Ochrona gruntów rolnych	INSPIRE 3D
603 Produkcja roślinna	INSPIRE 3D
604 Ochrona roślin	INSPIRE 3D
605 Produkcja zwierzęca, rybactwo	INSPIRE 3D
606 Sprawy ogólne rolnictwa	INSPIRE 3D
607 Nadzór weterynaryjny	3D
61 Leśnictwo, łowiectwo, ochrona przyrody	
610 Przepisy prawne dotyczące gospodarki leśnej, łowieckiej, ochrony przyrody	3D
611 Gospodarka leśna i ochrona lasów	INSPIRE 3D
612 Łowiectwo	3D
613 Ochrona przyrody	INSPIRE 3D
62 Gospodarka wodna	
620 Przepisy prawne dotyczące gospodarki wodnej	3D
621 Sprawy techniczne	3D
622 Ochrona wód	INSPIRE 3D
623 Ochrona przeciwpowodziowa	INSPIRE 3D
63 Geodezja rolna	
630 Przepisy prawne dotyczące geodezji rolnej	3D
631 Służba geodezji rolnej	3D
632 Wykonawstwo geodezyjne rolne	INSPIRE 3D
64 Przemysł, usługi, handel	
640 Przepisy prawne dotyczące przemysłu, usług i handlu	3D
641 Sieć zakładów przemysłowych i usługowych	INSPIRE 3D
642 Polityka gospodarcza	INSPIRE 3D
643 Zezwolenia, decyzje, zgłoszenia	3D
644 Działalność handlowa	3D
645 Prywatyzacja przedsiębiorstw komunalnych	3D
646 Ochrona konsumenta	3D

7 GOSPODARKA KOMUNALNA, MIESZKANIOWA, LOKALOWA, PRZESTRZENNA, BUDOWNICTWO, URBANISTYKA, ARCHITEKTURA, GEOLOGIA, OCHRONA ŚRODOWISKA

70 Gospodarka komunalna

700 Przepisy prawne dotyczące gospodarki komunalnej		3D
701 Urządzenia komunalne, nadzór	INSPIRE	3D
702 Inwestycje komunalne	INSPIRE	3D
703 Zaopatrzenie ludności w wodę i kanalizację	INSPIRE	3D
704 Drogi, ulice, mosty	INSPIRE	3D
705 Usługi komunalne	INSPIRE	3D
706 Utrzymanie czystości		3D
707 Tereny zielone, sportowe	INSPIRE	3D
708 Inne usługi komunalne	INSPIRE	3D
709 Cmentarze i grobownictwo	INSPIRE	3D

71 Gospodarka mieszkaniowa i lokalowa

710 Budownictwo mieszkaniowe	INSPIRE	3D
711 Gospodarowanie budynkami, nadzór		3D
712 Indywidualne budownictwo mieszkaniowe	INSPIRE	3D
713 Fundusz mieszkaniowy		3D
714 Gospodarka lokalami		3D

72 Gospodarka nieruchomościami

720 Przepisy prawne dotyczące gospodarki nieruchomościami		3D
721 Ewidencja gruntów nierolniczych i nieruchomości	INSPIRE	3D
722 Gospodarka gruntami	INSPIRE	3D
723 Grunty pod budownictwo mieszkaniowe	INSPIRE	3D
724 Nadzór nad zarządzaniem gruntami		3D
725 Ogródki działkowe	INSPIRE	3D

73 Budownictwo, urbanistyka, architektura

730 Przepisy prawne dotyczące budownictwa, urbanistyki, architektury		3D
731 Programy prac urbanistycznych i ich realizacja	INSPIRE	3D
732 Planowanie przestrzenne	INSPIRE	3D
733 Lokalizacja inwestycji	INSPIRE	3D
734 Organizacja służb projektowania i budownictwa		3D
735 Nadzór urbanistyczno-budowlany		3D

74 Geodezja i kartografia

740 Przepisy prawne dotyczące geodezji i kartografii	INSPIRE	3D
741 Ewidencja gruntów i budynków	INSPIRE	3D
742 Osnowy geodezyjne, mapa zasadnicza, mapy topograficzne	INSPIRE	3D
743 Prace różne (geodezyjne)	INSPIRE	3D
744 Prace geodezyjne i kartograficzne	INSPIRE	3D
745 Nadzór, ewidencja, udostępnianie zasobu	INSPIRE	3D

75 Geologia

750 Przepisy prawne dotyczące geologii	INSPIRE	3D
751 Geologia surowcowa	INSPIRE	3D
752 Nadzór nad robotami geologicznymi		3D
753 Hydrogeologia	INSPIRE	3D
754 Geologia inżynierska	INSPIRE	3D

76 Ochrona środowiska		
760 Przepisy prawne dotyczące ochrony środowiska	INSPIRE	3D
761 Plany i programy dotyczące ochrony środowiska	INSPIRE	3D
762 Nadzór, koordynacja i kontrola ochrony środowiska	INSPIRE	3D
763 Ochrona gleby, zieleni, obiektów i urządzeń wodnych	INSPIRE	3D
764 Ochrona powietrza atmosferycznego	INSPIRE	3D
765 Szkody górnicze	INSPIRE	3D
766 Gospodarka odpadami	INSPIRE	3D
8 ZDROWIE, POMOC SPOŁECZNA, OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE		
80 Ochrona zdrowia ludności		
800 Przepisy prawne dotyczące ochrony zdrowia ludności		3D
801 Plany i programy ochrony zdrowia ludności	INSPIRE	3D
802 Organizacja opieki zdrowotnej	INSPIRE	3D
803 Profilaktyka i oświata zdrowotna		3D
804 Lecznictwo	INSPIRE	3D
805 Sprawy sanitarne i przeciwepidemiologiczne	INSPIRE	3D
806 Środki lecznicze i sanitarne		3D
81 Pomoc społeczna, sprawy osób niepełnosprawnych, opieka nad dziećmi		
810 Przepisy prawne dotyczące pomocy społecznej i rehabilitacji osób niepełnosprawnych		3D
811 Jednostki organizacyjne pomocy społecznej		3D
812 Świadczenia pomocy		3D
813 Działalność opiekuńcza i usługi opiekuńcze		3D
814 Sprawy osób niepełnosprawnych		3D
815 Zatrudnianie i opieka nad osobami niepełnosprawnymi		3D
816 Opieka nad dziećmi		3D
817 Zapobieganie patologiom społecznym		3D
9 ZATRUDNIENIE I SPRAWY SOCJALNE		
90 Zatrudnienie		
900 Przepisy prawne dotyczące zatrudnienia		
901 Plany i programy zatrudnienia		3D
902 Pośrednictwo pracy		3D
903 Sprawy bezrobotnych		3D
904 Zatrudnianie młodocianych i absolwentów szkół		3D
905 Zatrudnianie za granicą i zatrudnianie cudzoziemców		3D
91 Sprawy socjalne		
910 Przepisy prawne dotyczące spraw socjalnych		
911 Fundusz Pracy		3D
912 Różne akcje socjalne		3D